

Jekabaatra

Jamena

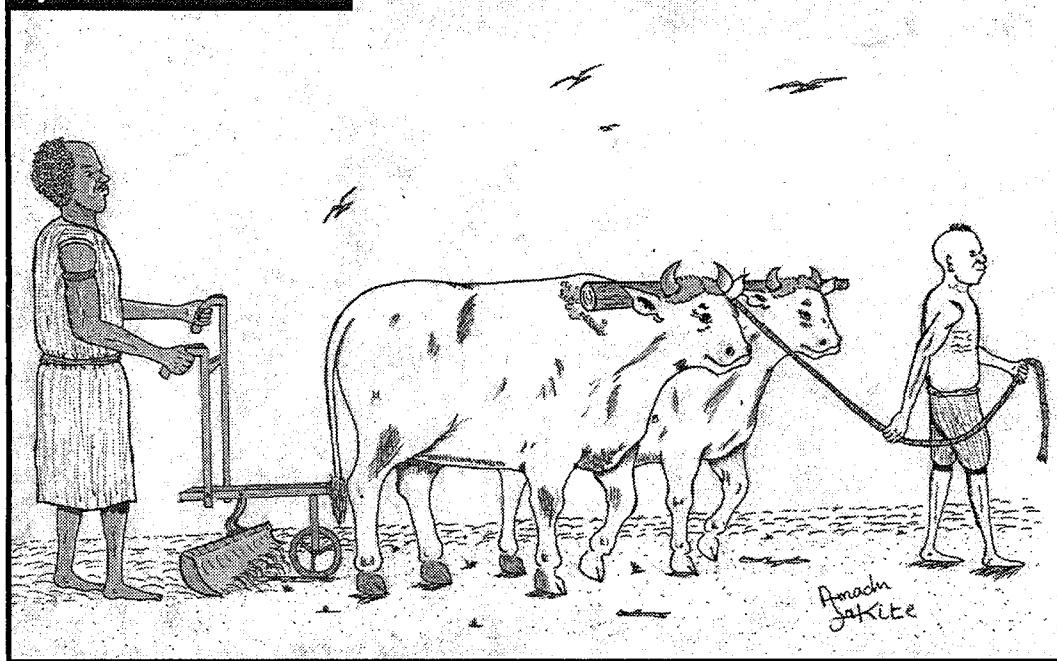

SNV
Connecting People's Capacities

Cikela ceman n'a musoman kunnafonisében
a bë bë kalo o kalo
Jamana baarada la BP : 2043 Bamako (Mali)

Koɔri sɔrɔ fanba dulonnen don a furakecogo taabolo keko juman de la

ne 3-4-5 ani 8 nan

Dantigelikan Balikukalan sanga bë ka kɔrɔta !

San 2007 setanburukalo tile 10 ; 11 ; ani 12 kera Afriki jamanaw kənə balikukalan tigilaməgəw ka lajeba ye Bamako, "Unesco" ka lajini kənə. Awa, kabi san 2007 əkutəburukalo tile 3, dugumakalanko ni balikukalan ani fasokanw je minisiriso b'a n ka Maliba in kənə. O ye taarekoba ye, barisa a b'a jira ko Mali jamana jemaa b'a jini ka balikukalan k'u sinsinda belebele ye Mali n'a kənə jama fanba ka jetaa sira boli

n'a sabatliko la, n'o ye cikelaw ye. Balikukalan ye jetaa wale ye ani jamana kənəməgəw ka mənjaognma wale ye, min y'a seko jira Mali kənə yan kabi san 1972 fo ka se bi ma.

Sisan dun, an ka sigidaw kənəməgəw mako bë balikukalan de la ka teme waati temenen bë kan. "Desantarálizasón" ka lajini ye Mali sigida kelen kelen bë ka jetaa nunjuru dənni y'a kənəməgəw yere bolo. O dun te se ka

"Kalan be mögo son hakili la, kunnafoni be mögo bo kunpan na". Yoro Ulen Sidibe

Mali goferenama
kura sigira ne 9 ni 12

Mali bənkama-
lenw ye Gana
2008 taasira sɔrɔ
ne 10

An ka denmisew ka
keneya kɔlɔsi, n'an
jantoli ye u la ne 7

sabati kalan kə. Balikukalan mana sinsin an ka sigidaw kənə, o bëna ni mériw n'u kɔrɔsigiw bë de lafaamuyako juman ye sigida səbenw labenko juman na. An b'a fo dëre ko : "i danse Mali dugumakalan ni balikukalan ani fasokanw miisiriso !"

Tumani Yalam Sidibe

Fitine
bë ka kunbo
Wasolon ne 8

Aw san-bëe san-bëe

Hamidu Konate

San o san seli lakodënnenba fila ninnu kadara këno, n'olu ye selinciinin (suntigeseli) ani seliba (lahiya-faga-seli) ye, dijë jama bëe be sewa këno, ani njëgën fo ni njëgën karaama jini. A seli kelen kelen bëe don yere ye njëgënsirataama donw ye, walasa ka taa adamadenya sigi rö diya foliw ke njëgën ye. An bëe dugawudonw ke njëgën ye si-jan ; kenye-jan ; ani dijanatigë daamuko la. Fen min ye yafadeliw ye ka nesin njëgën ma, an b'olu fana ke k'a lawasa te-

Sangalaci

Jamana baarada njëmaa n'a baarakelaw bëe dusu kamikaminen be je njëgënsira bëe ladënniya k'u mamuso, n'o ye madamu Ayisata Umaru Dafu ye, k'o faatura san 2007 ñukterburukalo tile 24, k'a si to san 109 na.

An bëe dugawu ke, Ala ye si-jantigiya n'ëre min di madamu Ayisata Umaru Dafu ma, Ala k'o kunnandiya d'a makaburu këno, k'a fara a ka neemë sërëbagaw kan.

risira fe ; furusira fe ; fo ka se baa-ra njëgonyasira ma ani balimaya-sira ni bangebaa ni densira fe. Dijë këno, mëgë si ka juru ma deli ka ban i signjëgon na. Awa, njëgën gaasi sërëli fana ye adamadenya lako belebele ye, i bora min kalama wo, i ma bëe min kalama wo. O koson, san o san taama ka bëe njëgën ye yafadeli kadara këno, o bëan ka adamadenya tin don njëgën na ka tå fe de maaya latilen kadara këno. Anw jekabaara këno kunna-foni lasebagaw ni aw jekabaara kalanbagaw, an bëe këra njëgën balimaw ye min b'a to an bëe ka here n'an ka bëne nunjuru be njëgën na. N'i y'a men «n njëgën kunna-foni lasela te, wajibi don o k'a sërë kalanbagu de b'i ka lasew la dë !» O kanma, jekabaara kalanbagaw ka bëe Mali ni Afriki ani dijë fan bëe fe, ne ka san seliwdugawu bëe aw ye a një ma. Ala k'an mëen njëgënnafa la.

Awa Ala ka njëgënkunu ta fanga sabati an bolo. Ala k'an deme !

Hamidu Konate

Mamineni :

Bëko nata këno,
an bëna dë fë aw ye
musow jëyörë kan du
sabatili kadara këno.

Korolenko don

Limaniya fara danaya kan,
Dijësosigi këno
Mëgë bëe kuntilenna bëi yere bolo
Mëgëya kun ye dagabëndala ye.
Nka,
Dijë mëgëniw bolo
Kun were te
Olu ni jama tew ka balo la
Maamangoyakumaw kë
Hali n'u yere be tige u yere la,
Ka tige u bokolo la,
Ani ka tige u masaw bee la.
Danbe ni hëronya siratëge la,
U ka mëgëmakuma bëe këfe.
Barika be tijë de la,
Min bë bë ladilibaga da këno,
Ka don fili tigilamëgë tulo këno,
Hali n'o be lakodë
seereya tulo were fe.
Nka dogon be ke ka tijë min fë,
N'a kuma
be tulojukérëkuma fë
Ani k'a bila
N'a mëgë teremeta kumbëra,
O fëbaga ;
A menbaga ;
An'a ladiyabaga
Bëe ye mëgëfu bënsenw de ye.
O de kama
Mëgë kékuma fëbaga
Fana man kan
Ka kuma danbeko la !

Tumani Yalam Sidibe

Hakilisenekene

Mëgë min ko «n bë datu fen fin bëe bëa la !», hali n'o te mëgëlankolon ye, hakilintan këni don dere. Dijë këno kulu bëe n'a ka fen fin don. N'an y'o dën ka mëgëya k'o kan, o de b'an lafiya !

Tumani Yalam Sidibe

Koɔri sɔrɔ dulonnen don a furakɛko juman na

An ka senefenw bée la Mali kōnɔ Ayan, koɔri mankutu de ka bon kosebe ka d'a sɔrɔ donta kan nafoloko siratege la a cikelaw kun, ani ka da a tijenifénw sicaya kan, nōlu ye nkobonninw, ni ntumu, ani furabulu tijeni banaw ye. O kosən, cikela o cikela, n'ē b'a f'e ka sɔrɔba ke koɔri la, a wajibiyalen don i kan i ka koɔrifuraw lahala, n'u labaaracogo an'u maracogo dən. Nka baara te ke furaji pənpe masinw kə, ani fura kewaati tile kōnɔ, ka ben fiñe taafan kuntilenna ma. O be yeretanga-masiriw fana de kofɔ dère.

Koɔri furaké pəsənnijiw lamarali

* A man kan jé si ma an ka pəsənnihw nān ka balow mara yorɔ kelen na ni an ka balo duntaw ye.

* An man kan fana ka furaji ninnu lasagon duguma.

* An ka furaji fara jəgən kan ka ben u baga hake ma lasagonni kada kōnɔ. O la an be balan kōnɔ caman sigi u lasagonyorɔ la. Bagaji minnu man jugu kosebe, an bōlu lasogon balan sanfekōnɔ kōnɔ, ka sɔrɔ ka bagaji farimanbw lasagon balan dugumakōnɔ kōnɔ. O b'a to an b'an yere tanga fili nasira bée ma bagaji labaarali siratege la.

Nān bēna bagajiw labaara, an b'an jija fələ tataw an fe, o ka ke fələ bilalenw ye, kà bō jəgən senkɔrɔ ten.

* An ka kələsili ka to bagaji lasagonnéenw kan sanga ni waati bée.

* N'a dənna dərən ko bagaji də tijenén bē, an kò ta kò bō lasogonnéenw la, kò si latunu nā donni ye dugu rɔ:

* Binfagalaw ni fura tōw ka kan sanga ni waati bée ka latanga lasa-

Koɔrisene sindi be a furakécogo de la, ka masorɔ koɔri tijenifénw ka ca kosebe.

gonwaati kōnɔ, ka bō sanji ni lahalia tijefen tōw bée ma.

Furakeli kəcogo

Furakeli waqtı la, an k'an yere masiri ni lakana fini kanunenw ye

* Awa an ka baara ke bagaji kan bilasiralikan jəfəlenw kuntilenna kōnɔ.

* An kana a to abada an ka furaji fiyeta ka bō an taasira kan, ka taa fan bée fe.

* N'an be furakeli la, an kana sən abada anan farikolo ka jəgən lasorɔ jé si ma. N'o dun ma jé k'a kera, furaji y'an farikolo yorɔ min lasorɔ, an ka teliya kò yorɔ ko ni ji ni safune ye joona.

* An kana sən jé si ma ka furakeli bagaw ke denmisénw ni maakɔrɔ sihake janbaw ye.

* N'an be furakeli ke yorɔ min na, an ka denmisénw ni baganw mabo kosebe yen yorɔ la, walasa fiñe kana bagaji də lasensen ka se u ma.

* An be furakeli ke taacogo la min b'a to hali ni fiñe yà saman, a nān kana ke kuntilenna kelen na.

* An k'an janto a la ko :

- sanji be se kān ka bagaji fiyelen jəsi ka bō a makojeyorɔ kan, fiñe fana be bagaji fiyeta talon ka bō a keyorɔ kun kan.

An k'an banban nin kan :

Furakeli senfe, an k'an yere tanga dumuni ma, ani jimin, ani sikaratin min.

* N'an tilara furakeli la waati o waati, an k'an ko a jəma.

* An b'an ka yeretanga masiriw bée ko k'u jé.

* N'an y'an ko k'an jé waati min de la, an be sɔrɔ ka dumuni ke ani ka ji min.

An kana sən ka ninnu ke

- An kana sən abada ka makojəbaara wərə ke ni bagaji labaaralenw bidən lankolonw ye.

- N'an tilara furakeli la, an be bidənw lankolonw da fereme (gasó) a jəma n'u datugulanw ye, walasa bagaji tənin min be sɔrɔ u kōnɔ, o kana kərefela lasorɔ.

N'an y'o ke, an be bidənw lasagon yorɔ lakananen na.

An be bagaji bidən lankolon ninnu

A tə be jé 4 nan kan

je 3nan to

ko a jemə fo sijə saba, walasa ka dà la k'ān y'a kōnə bagaji tōnin fanba bō a kōnə.

* An be minen lankolon ninnu jeniyərə janya məgə sigiyərə bee la kosebə, walasa fiñe kanà a k'ā saalon ka don dugu kōnə. O ma ji !

N'a y'a sərə negemafenw don dun
N'a y'a sərə bagaji keminen kərə

ninnu ye nəgen de ye, an b'u wo bō walasa k'ū bali labaariali ma cogo were fe. An b'u cəcə yere k'ū don nəgən na.

- An be sərə ka kəminen negema ninnu don dugu rō ni metere 50 furancé ye u donyərə ni jida ce.

An be sərə k'ū da benben kosebə.

Ni fiñe kera bagaji min kasaara
jugu kelen ye k'ān lasərə dun, an be mun k'ē o la ? Bəko nata kōnə, nō ye

nowanburukalo ye, aw bəna kunnafoni sərə o bolo kan.

Kəori ye məgə nafafen ye, o ye a baara kəcogo juman ko ye dərə ! Nəntə, fili o fili mana don a baara də taasira la, nō ma k'ē kasaara ye nafolo siratęgə la, a be k'ē kasaara ye adamadenya siratęgə də la. An k'ān janto o la.

Tumani Yalam Sidibe

CMDT ka cikemaraba ye Kucala ye

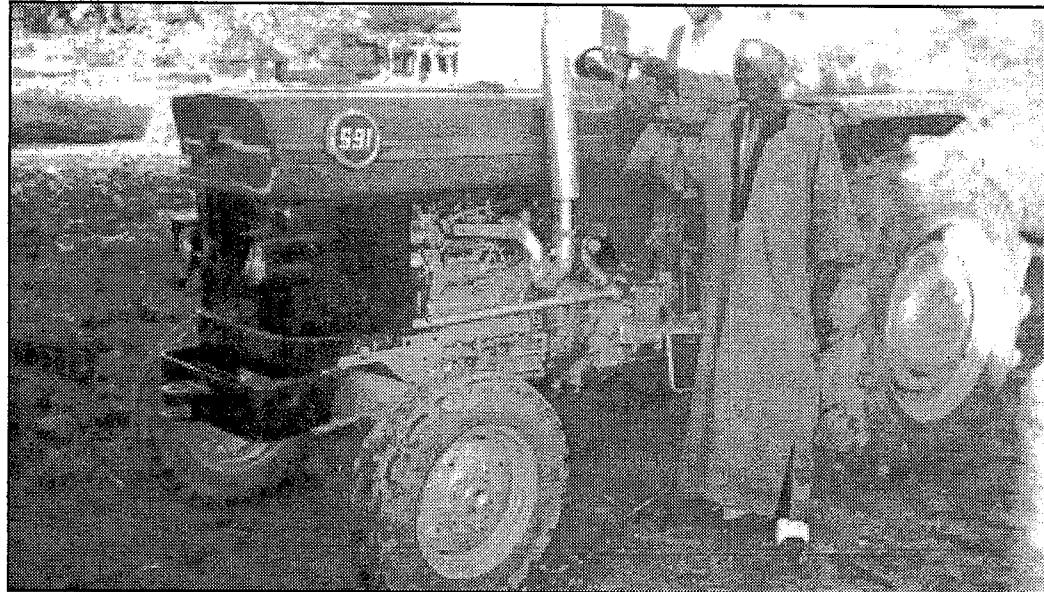
Kucala ye CMDT, Mali kəoricike taabolo, maraba də ye ani a cikemara kərəba. Nān ko Mali kəoricike taabolo, an kan be Sikaso ; kucala ; Buguni ; Fana ; San ani Kita cikemaraw de ma. Nin cikemara wəərə kōnə cikəlaw de sababu la, nō ye kəorisenənaw ye, CMDT be kəoricike jamaw ten kan, Afriki kəjekayanfan fe kabi san 1988, ka fara Ətuwale maraw kan.

Kucala ye mijanka sigida ye ka masərə a kōnə sigibaga fanba ye mijankaw de ye. Nkò n'a ta bəe, bamananw ni marakaw ani fulaw ni senufow fana sigilen be yenka kadara kōnə. Kucala ye sənekemaraba ye, Mali jamana yere ka dunkafa sabati jigiya fanba be min kōnə.

Kucala cikemara lahala.

Kucala dugu sigilen bə kilomètre 425 furancé de la, ka bō Bamako, ka teme Bla sirakunbenfe kuntilennasira kan, barisa, San sira fana be fara o sirakunben fe, nunman fe Kucala cikemara labennen don ni cikəkafo wolonwula de ye, minnu ye :

- Kənsegela
- Kucala
- Npəsoba
- Molobala

Kəorisene kəko juman te jəsərə səneke masinw kə.

- Zebala
- Karangana ani yoroso ye.
- Fen min ye cikeminen samantan ani a labaarataw ye, olu kelen be ka kucala cikemara cikəlaw labə haali, awa dugukolo barikamayərə fana don cikefenw bəe səneko juman kanma, kerenkerennenya la kəorisene. A ka gelen i ka dugu sərə kucala cikemara kōnə fana kəorisenənaw ka jetaa koperatifuw te dugu min kōnə sabati sira kan, nān kōlu ma ko : « CPC ». O kera ka da yiriwa walew nā baarabolow de sabatili kan kucala cikemara kōnə, i n'a fo balikukalan ; baarakalan ; musow ka jetaabaaraw ... O bā to an bān hakili lajigin nagakərə kuranko poroze la sirakele dugu kōnə

san 1989 waatiw la. An bəe bā kalamā fana ko Mali balikukalan ka sabatidugu kərəba də ye Npəsoba ye.

Jinian samiñe lahala be cogo di kucala ?

Kān to kucala dəgəfiye kōnə, an barojəgən kera kunmiri cekərəba də ye Konekə ye min fo an ye o de ye nin ye :

« Samiñe daminecogo ma jəe jinian jəe si ma, hali nā ye nali tugu jəgən na dəənin kā damine zuluyekalo la. Kəori dun ye sənefen ye min ka jiko lapini hake ka ca haali a ferenni n'a bəli ce. Awa, sanji karaba pankurunnin ka baara nā ta o ta, an kā dən ko jiagami

A tə be jəe 5 nan kan

Dé 4 nan tɔ

be hali samijé laban sanjiko fana nacogo dō la. Min yere fana ye si ranko ye, o de ye samijé sanji nali ye kɔɔri jawaati la.

Kone ka fɔkan sementiyara an ye CMDT jɛmaayaso yere kotigi dɔ fe Bamako. O ko an ma ko :

- ninan samijé ma don joona, barisa sanji ye nali damine zuluyekalo tile 10 kɔfe de. O de kera sababu ye ka mɔgɔ caman galabu faga kɔɔrisene na samijé daminecogo gelyea kosən. O be se ka ke ko ye min be fiñen bila kɔɔri bɔta hake la.

CMDT ka bila kenyereye ka bolo kan, o be di ?

Kasumu Watara ye cikela ye Kucala cikemara kɔnɔ. An ka kuma selen ale ma a k'a hakilinata fɔ an ye CMDT bilaliko kan kenyere ka bolo. Ka aa ! Ale kumana an ye dere. An k'a lamən :

- Mali kɔnɔ yan, fen kelenpe min be mɔgɔ kamanagan o de ko waati o waati ni mɔgɔw je nagali daminena dɔrɔn baarada dɔ ka sanneyenko la, bee be bala ka « balawukuma » de men o kun kan ten ! jɔnni hakili bɔrɔ kɔ kelen ko san 1996 i kɔrɔ, CMDT y'a ka tɔni ba keme wɔɔrɔ (600.000) sɔrɔli jɛnajew ke kɔɔriko la a ka cikemara bee kɔnɔ. O jɛnajew yere jɛminebagaw kera peresidan Alfa Umar Konare nà ka minisiriw ye, olu minnu tun be jamana in kɔtigya la o waati la. O n'a ta bee, balanako dere ! kabi san 2000, CMDT ka bila kenyereye ka bolo kan, o de mankan duurulen be fan bee ten da bee kɔnɔ. Awa bee ko ko « banki mɔnjali de ka lajiniko cogo di o be se ka ke tijé ye ? kow taabolo bee dun fana b'a jira kabi san 1998 ko CMDT ka desenyerekɔrɔko te nafoloko siratege la, ka dà kan foyi ma yelema jama ka kenekan musaka

yeta la CMDT kadara kɔnɔ. Nin bae b'a jira ko tijé te ka fɔ kow la. Hali ni Mali jɛmaaw bee darɔkan ye ko : « cikɛlaw ka jɛtaa t'a ni senkɔrɔko ye, nk'an bolo koroko don », o tijé te sinsin CMDT bilaliko in kadara kɔnɔ kenyereye ka bolo kan. N bɔ fɔ, ka dà kan kabi Mali b'a ka maliya la, baarada si ma bila kenyereye ka bolo kan fɔlɔ ko sabati donna o ko la. Aw yere ye duguba-kɔnɔmɔgɔw ye, aw ka misali ta hali sinimanso labilalenw kan o siratege la ke ! A kɔni kuma fora k'a rɔdiya jnogo o cogo, damentan ne ma CMDT cike yiriwa baarada ko tolen ye sen bere kan, ne kɔni dalen t'a la k'a ko b'a kodɔn kɔɔrisene tolen na senna Mali kɔnɔ !

An ni mɔgɔ dɔ yere fana kumajɔgɔnyara kucala, min y'a pini ko k'a tɔgɔ to gundo la. Ale ko an ye ko :

- U b'a fɔ ko cakeda dɔ sigira sen kan Mali kɔɔrisene baarada bilaliko labenqɔ numan kanma. O te CMDT dɔrɔnpe ko ye. Cakeda si ma deli ka bila kenyereye ka bolo kan Mali kɔnɔ yan fɔlɔ min kɛko numan lajini ma kalifa hakilijagabɔ-jekulu dɔ ma. Nk'o n'a ta bee, o cakedaw ka taabolo kura kɔnɔ bila m'u ka ko b'a « kari la ka nteten sɔrɔ » ! Bee dun be CMDT cikemaraw jɔyɔrɔ dɔn Mali kɔnɔ jɛtaa waleyaw siratege la. Ni CMDT dafirila ten, o be ke cikela mɔgɔ miliyɔn caman de ka dijɛnatige fiñenmayɔrɔ ye, ka d'a kan kɔɔri sɔrɔ y'a danmana sabatiko ye a senebagaw ka dijɛnatige la, awa a be ke fana sɔrɔba latigeli sababu ye balo senefen tɔw la i n'a fɔ jɔ ; tiga ; kaba ; fini ni dɔwerew. O bee temenen kɔ, kɔɔrisene be ke sababu ye fana ka jɛtaabaaraw porozɛ caman kunda kɔɔri cikeduguw kan : Musow ka bagan-misen-latulɔ-kafeere porozɛ ; kɔlɔnbaw senni ani

pɔnperekolɔnw labenni ; duguw ka jɔgɔn lasɔrɔ taamasiraw labenni, fo ka se nafo lo ladonni ma dugutɔnw tɔndenw kun, an'u ka kesuw kɔnɔ kɔɔri sannifeere waati la. Sabati si te dine kow la yere fana kalan kɔ. Balikukalan b'o la, awa baarakalan yere fana b'o la. Aa ! CMDT ye nin jɛtaa wale ninnu bae kɔ ninkankow ye kɔɔrisene duguw kɔnɔ cogo min, yali kenyereye bena o kuntilemma kelenw ta wa ? Nɔ kera, o ye badaabadaa jigisigiko ye. Nɔ dun ma ke, o man kan fana ka bala mɔgɔ la dere !

Ko bee ye a kɛbaga dusuko ye !

N segintɔ ka bɔ Kucala, an ka taama mobili ye waatininjɔ ke Npəsoba. O y'a to n ni Numori klibali ye boronin kɔyɔrɔ sɔrɔ, n'ɔ ye Npəsoba dafedugu dɔ mɔgɔ ye. Numori Kulibali ko n ye ko :

- Karamɔgɔ Tumani, Nahawa Dunbiya ka dɔnkili te wa. « Fugari marayɔrɔ te mɔgɔ si bolo dere » ! CMDT nana kɔɔrisene sɔrɔ Mali kɔnɔ yan. Awa a kera cogo o cogo, a be i kɔdon kɔɔrisene na Mali kɔnɔ yan, hali n'an bee ka lajini ye a kɔdonwaati kana ke sisani ko ye. O bee kɔfe yere fana, i n'a fɔ aw yere y'a fɔ jekabaara kɔnɔ cogo min na, ko o ko kuma de be ka fɔ nk'a ma ke fɔlɔ, yelema bee be se ka don o la dere ! Ne kɔni bolo, i komi CMDT bilali ma welya fɔlɔ kenyereye ka bolo kan, an k'a ke ko ye min n'a yelemasiraw be jɔgɔn na. A bɔfan ka ca dere !

Ninnu ye kumajɔgɔnyà dɔw ye minnu temena an ni cikela dɔw ce kucala cikemara kɔnɔ. Nka mɔgɔ be se ka min fɔ, o de ye ko san 2007 in samijé kɔcogo ma cikela si diya dere ka dà damine gelyaw kan. Sannifeere waati, kene kan kɔɔri hake lasetaw hake dɔrɔn de be se k'a jira an na ni kɔɔri sɔrɔ kera walima ni tɔkaje ker'a ka la !

Tumani Yalam Sidibe

Bee ka baloko numan soro !

Nteri, e min bee ka jekabaara kan lan nin ye, a don ko n'a y'a soro baloko numan soro balikow geleya te kan bi, dijne don o don koni, mogeo miliyon 800 ni k'jan de be si kongo la ani ka tile kongo la dijne fan do fe, k'o sababu ke balo soro-taw tilako jugu taabolo ye dijne kono, adamadenw ni nogen ce. O funteni yere de fine donna baloko numan ntanya kadara kono. O de kera sababu ye dijne jamanaw ka kelenya tonba «ONU», ni dijne adamadenw ka baloko sabatitona «FAO» ka san o san okutoburu kalo tile 16 latige ka ke taasibiladon ye ka nesin balo sabatilenko ma. Ka hakilisigi di dijne mogeo kelen kelen bee ma baloko siratege la ni dafka nesinni ye dijne ga kelen kelen bee ma, o de ye okutoburukalo tile

16 koro na kun ye dere. Nan y'an janto nogen na ani ka nogen hine mine dijne bangu kan, a ka ca la kongo tena ke mogeo si sata ye belen, barisa balo danmateme sorbagaw tena u ne ci ne si ma baloko dese tiglamogew kan, k'u tu kelen na u ka nintoro kono. Dijne maaw ka faamuya selen be dankun min na bi adamadenya, ni donnia, ani nogen deme siratege la, a man kan belen cogo si la, mogeo ka men dijne kunnafonisiraw fe ko «maa hake in nin tijena dijne bangu sigida in kono, k'o sababu ke kongo ye, ka da balo soro balya kan». An tin ka don nogen na ani ka semenciya a kan ko dijne fan o fan fe, ni mogeo kelen sara kongo fe o ye dijne fan bee kono mogeo de ka tigenyerelako ye !

Tumani Yalam Sidibe

Fitine be ka kunbo Wasolon

Kabi kalo saba sisan, siginogenkonkele fitine be ka menen Mali ni Lagine jamanaw dance la. Mogeo duuru yere nin retijena ka ban o ko senfe. Wasolon ye kene ye min be donjogenna dance sigi Mali, Lagine ani Kedawari ce kabi lawale la. Nka, nan tara Dalakana dugu fanfe Lagine kono, an ba soro ko yen de, dance kunkan geleya do be Mali ni Lagine ce. I komi cikedugukolo barikama te Dalakanakaw bolo, i na fo Yanfouila despite Yaya Sangare ya fo cogo min, u ye ko tige ka na cikedugukolo jini Malidenw fe, Mali ka bolo kan. Adamadenyasira timeni koson, Mali dugukolo sigibagaw ye cikedugukolo soro ka singa Lagine Dalanakaw ma. Nka Laginekaw de ya jini k'u banban o dugukolo kan, k'a to u taya la. O nana ni fitine ye Dalakanakaw ye Maliden kelen bone a nin na min koson. Tajurusara siratege la, Malidenw fana donna Dalakana, ka mogeo duuru faga. Fitine wulito in

kunnafoni dalen Mali jamananemaaw tulo kan, olu ya jini ko kele wulito in ka ke ladala-bulonkonko-fota ye.

A dun ko gelevara barisa samijne kunceto in kuntaala bee kono, foro si ma cike Malidenw ni Laginekaw si fitnemayoro in na. O dun be kongo gelen de kofe dere ! Yanfouila dowsun dun ya jira ko ni Mali nemaaw ma wuli k'u jo, Yaya Sangare ka fo la, ko okutoburukalo san 2007 tile 15, olu yere bu ka donsoya minenw ta ka feere jini a ko la. Ka da Wasolon depitew ka wulajjo kan, dowsun y'u dusumada. Nka ko be yen de. A kafisa Mali nemaaw ni jamananemaaw ka nogenfaamuya sira bo ka nesin nogen ma, walasa nin ko in fana fitine kana wuli, k'an ka jamanadenw kogo da nogenma ko kunna an si ka nafa te min na.

Kele bennen te faantan jamanan fili ni nogen ce !

Tumani Yalam Sidibe

U ko...

Geleya mana i soro, kana kebali ke, kana fobali fo, a jira Ala la. Geleya te bonda kelenko ye, awa a don de be fana.

Sata Kuyate
Dankilidala Bamako Jikoroni

Ko "mugudun te baraf sa" o ye a ko fila bee donnen ye bererere kono de dere ! Nonte, n'i to baraf diyulenba kene kan, k'i ne bilen bo, i ka don ko jawuli de b'i densenw fereke dere !

Sayon Jelima Sako
Komajagala muso
ka be Lagine

Tentulu ; situlu, kabitulu, fo ka sekentuluw ma, ninnu bee donbaga numanw de be balo soro u la ; ani ka bandufura saman u la. Dijne kono, ni ko si nafantan te, ko si fana tono te dan kelen ma. Ko bee na tona saba don.

Fili Dabé Sisoko
Ka be gafe "La Savane rouge" kono.

Dow bu fo ko "malo ya kenjana-baga de ta ye".
Hali nu ma nkalontige, u koni ka fota ka surun kuma kuntanfo la. Dijne kono, na n be kuma ko o ko kan, an bo sang akenkankow de ma, barisa fili te mogeo la min te kene kan, ka masore pangisira ka fegen a kun kan.

Namori Muntaga Jenfa
Bajangara tunkaranke do,
Bamako.

Dankili man di, a koro de ka di. O ye dankili donnemogeo danma de ko ye dere.

Umu Dede Danba
Dankilidala ka be Kayi

Mogeo te naloma ladi faato ka forokonboke lo, barisa hakilimayako to ne si kan !

Abudaramani Diko
Kunnafonilasela
"Les Echos" kono.

An k'an janto denmisenw la

Denmisen ka hakili jagami waati caman na an b'an den d'ew ye, minnu si hake b'a ta san duuru fo ka se san tan ni fila ma, ko hakili jagami b'u la, n'an k'o ma ko «hakili wuya-wuya». Awa, a ka c'a la ni wuli ma ke o den masinaw ka ko furajini fe joona, a be se ka na ni nalomaya walima «waati-bee-jinako k'o» ye, n'u si be k'erabaya ka ta fe. Nka, n'a k'olosira yero min ko fipe be den hakili taabolo la, ni se kera n'a ye joona a bangebagaw fe kenya tigilamogow ma, d'egotorow walima ladalamog faamuyalenba, a ka c'a la a ko be se ka ke dansirala ye.

Mun bana ni bana in ye ?

«Arajo RFI» ka jumadon sogramada lase senfe, san 2007 əkutoburukalo tile 5, a jirala ko sababu naani de do rø kelen be se ka na ni den ka hakili jagami ye. Olu ye ninnu ye : kunsome lahala kunkolo kono ; bangebagaw ka faantanya ; sigiyoro yelema ; den ladoncogo kanusira walima a denkeresira.

Adamaden ka mogoya tiime bee be hakili de bolo. Kakili dun lahala be kunsome de la. O kanma, kabi folo, an ka maakorobaw tun be den ka adamadenya taabolo jatamine a kunkolo lahala kan : a ka d'ego wa ? A ka bon wa ? A berebenn don wa ? O yere de kanma, u tun bannen b'a kan waati bee ko : «Ni hakili ye cebakoro je, o ye koba kelen ye k'a je». Ni bi d'egotorow ka koba te jatamine taabolo ye kunkolo dabolo la, u koni sonnen be kunsome cogoya jeyoro ma hakiliko la. O de koson kunsome segesegeli be k'u fe «Scaner» (sikaneri) la. Fen min ye bangebagaw ka faantanya ye, o de be den caman bila jigilatige bolo kan dije baloko la, k'u ke sirabakan delililaw ye dugubaw kono. O yere ka bo yen, hali a minnu be balo du kono, i b'a soro waati bee, u be

Ni denmisenw y'an denmasaw ka sini ye, an k'a den k'u ka bi latemeko puman b'anw ka jantoli !

jore la dumuniko la, walima feriyab, walima denmisena ladamufen were, u be minnu y'u jeyognow bolo k'u kanu, ka tige a kan k'u t'u soro. O ye ko ye min be jeda jumuman soro den hakiliko kan. Fen min ye sigiyoro yelema ye, o kasara be ye ka caya fitinema jamanaw de kono, yero minnu na den be bange marafakan kono, ani ka mo a kono, ka yere ye a bangebagaw bolo diyagoya sigiyoro yelema na, wala-sa ka bo keledaga kono.

O ye ko ye min jeda ka jugu hali den ka adamadenya kan.

Fen min ye den ladonsira ye bangebagaw fe n'a n be se k'a fo k'o de b'an nafa kosebe yan, o kecogo puman walima a kecogo jugu de be

den ka danyerela walima a ka jonyerela kofo. Den dun mana jo a yere la ka d'a minecogo kan a bangebagaw fe, o ye kojuguba ye, ka masoro a b'a bila sanga ni waati bee yerejininka la «mun na ne bangebagaw ka jugu ne jma nin cogo la ?» Awa a te jaabi de soro o jinkali la, o de koson a ko maasiba bena a ka adamadenya lanog ha-kikili nasira fe, kerikerennenya la.

Kuceli :

An file ka sababu kunba naani minnu tereme nin ye, an b'a ye ko ni bangebaaw ye denladon sabati a jema kanu ni berebere kono, a ka c'a la den be mo hakilisigi kono, ani k'a ka mogoya ke hakilisigi kono.

Tumani Yalam Sidibe

Denmisen farikolo barika ka d'ego

Den ye mogoye min farikolo barika ka d'ego kosebe. Ko canman be kun mogokoreba la, o te kun den na. O kanma sanga ni waati bee an ka kan ka denmisen ka dinenatige taabolo bee kolesi. O b'a to an be siga banaw kumbeto ma i ko sumaya ; sgoseseg ; hakili degun n'u pogonnaw ka furakecogo tekin soro u la. Hali den ka tulonke kenew kan, an ka kolesi ka to a kan. O b'a ka kenya sabati, kanw yere hakilisigi.

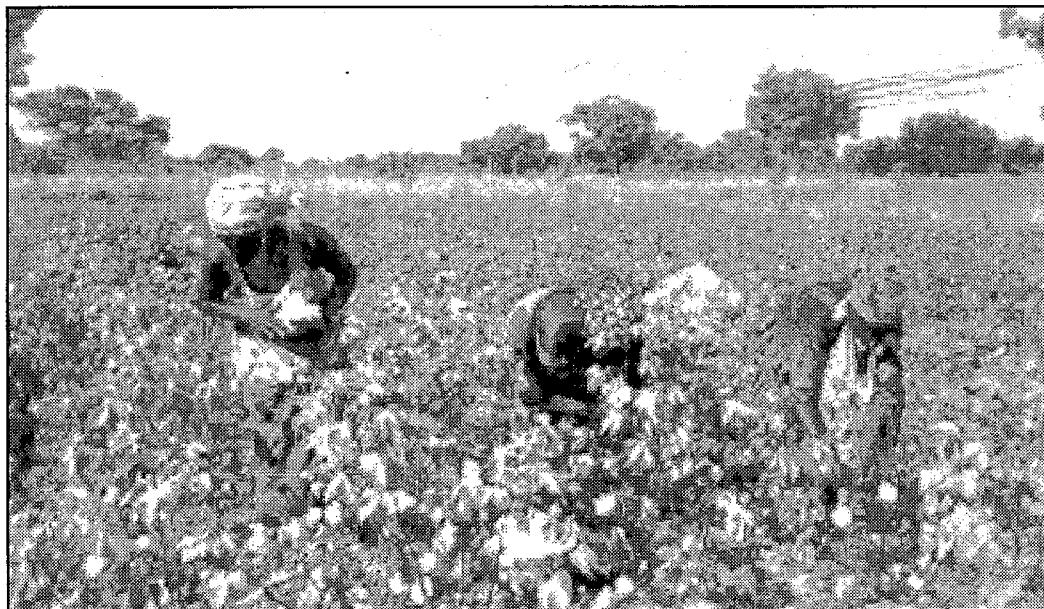
Dijne kœrisenew tun be lajeba la Faransi

San 2007 əkutəburukalo tile 8 n'a 9, dijne kœrisenew tun be lajeba la, Dowili, Faransi jamana kœnɔ : Ameriki kœrisene jamanaw ; Erəpu kœrisene jamanaw ; Afriki ni Azi ni Oseyani kœrisene jamanaw. An be waati min na i ko sisan, mœgə de be se k'a fə ko jamanaw be jœgən ne kœrisene na, nka mœgə te se k'a fə ko jamanaw be yen min te kœrisene sira kan. N'an y'an ne fili ka da kœrisene jamabaw kan dijne kœnɔ, an be t'a sœrə ko dijne kœnɔ nana jamanaw ye ninnu de ye kœrisene siratege la :

- **Azi kœnɔ**, Sinwa jamana ; Endu jamana ; Pakisitan jamana...
- **Ameriki kœnɔ** : Etazini ; Arizanti-ni ; Boliwi...
- **Afriki kœnɔ** : Ezipti ; Mali ; Burukina Faso, Cadi, Benen...
- **Erəpu kœnɔ** : Faransi ; Irisila fandœ...
- **Oseyani** : Osutarali : Nuweli Zelandi...

Dijne kœrisenew tun ka Dowili tile-fila laje in kuntun ye ka jœpini ke jœgən fe kœriko kœnɔ geleya bilamaw la, minnu kolo girin ye kœrihake santa da jiginko jugu ye dijne kœrisugubaw kœnɔ : yali kœribara iziniw de fanga be ka jigin wa, walima jamanaw kœnɔ kœribara-daw de te barika don belen kœrihake ciketa bèrebeni dusu donni na u ka kœrisenew tun la, min be tali ke cikekené hake la, ani kœri koloma hake sœrəta koloma santa bèreben ma.

Dowili lajeba in kuma-gelentigi dœ kera Sinwa jamana ka cidenw jœmaa ye. O y'a jira ko wajibi don bi kœrisene jamanaw bee k'u ka kœri kœri feereta hake bèreben ni kœri iziniw cogoya ye, ko sabu la, dijne jamanaw bee kelen be kœrisene jamanaw ye bi, ka sœrə kœri bayelema izini bèreberew dannen be dijne setigi jamanaw danma ma. A k'o b'a to wajibi la, dijne "kœri sœrəta hake ka yelen san o san ka ben kœri makotigiw ka makonata hake

ma". Sinwa jamana ka cidenw jœmaa ka fə la halibi, ni fo ka se sis-an ma, Sinwa jamana kœri bayelema iziniw mako tun be tœni

4 000 000 de la (miliyən naani), jinan baarasan na, u ka hake lajni-ni benna tœni 2 000 000 (tœni miliyən fila dœren de ma).

Dowili jœgonyekene kelen in kan fana, kœrisenew tun da sera geleya were ma min be tali ke deme donko jugu la dijne setigi jamanaw fe ka jœsin u ka kœrisenew tun ma, i'n'a fə Etazini, n'o be ke sababu ye kolu ka kœrisene taabolo wajibya yanga yelen sentanjamanaw kœnɔ kœrisenew yanga sanfe.

Bi bi in na, dijne kœnɔ kœriko geleya belebele dœ fana ye kœrisene baaradaw labilaliko ye kenyereye ka bolo kan, o min be mœgə lasiran kœriko ka siniko kan jamanaw kœnɔ, kerènkerènnena la Afriki kœrisene jamanaw. Tile fila ninnu kœnɔ, dijne kœnɔ kœrisenetœnba (Sosiyete Kotəniyeri Entérinasœnali) ye hakilisigi kumasenw la naga minnu ye kuntilenna jœnjœn di laje kœne-kan-mœgə bee ma kœriko ka siniko kunkanko la dijne kœnɔ.

Nin ye kunnafoni ye an ye min sœrə Faransi arajoso «RFI» ka

Okutəburukalo, san 2007, tile 10 sogomada lase kœnɔ.

Tumani Yalam Sidibe

CMDT bœna ke cogo di ?

San 2008 de bolodalen don Mali kœribara taabolo bilaliko kadara kœnɔ, kenyereye ka bolo kan. O waati dun be ka sennateliya kana. O kosən, kàn dalen to a la ko Mali kœri tigilamœgəw bee be Jekabaara kalan, an be jininkali in bœ ka bin in kœrə, kà jini u fe kàn jaabi. An ka jininkali file nin ye : yali Mali gœferenama ye laben jœnjœn sigi sen kan CMDT bilali « *Kaye de sarizi* » *kœnɔ wajibiyaw mataraiali la a tabaga kenyereye bolo, n'o de b'a to mœgə ka sementiya a kan ko a ko tigera da o da fe, kœrisene be to senna Mali kœnɔ, awa, kœrisenew fana b'u ka dijenatige musakaw sœrə a seneni na ?*

An ka jamana kœnɔ basigi yere kanma, ani ka da Maliden fanba hake kan minnu ka dijenatige du-lonnen don kœrisene na sira surun fe, walima sira jan fe, a kafisa Mali gœferenama ka jininkali in jaabi, walasa ka fasodenw bœ kunpan na. An dalen b'a la ko Nfa na nama Kone n'a ka cedenw tulo be jininkali in lakodən Bakari Togola n'a ka cedenw fana be Mali cikelaw ka soba la ; minnu bee, ka fara CMDT jœmaaba Usumani Amijœn Gindo, olu bee y'an jaabi bagaw ye dœre !

Tumani Yalam Sidibe

Goferenama kura sigira sen kan

Ladalako don jemufanga siratege la. Waati o waati, ni yelemba donna depitebulon lahala la ka ben kalafili keko kura kuntilemma ma, yelema be don goferenama mogow kunkanko la, barisa goferenama ye depitebulon taamaseere de ye. O hakilina de kono, arabadon, san 2007 setanburukalo tile 26, Mali minisiri nemaa koro Usumani Isufu Mayiga ya na ka goferenama minisiriw bee ka baarabilasaben di peresidan Amadu Tumani Ture ma. O fana ya na ka goferenama minisiriw bee fo ko numan ke baara numan kanma u ye min ke u ka baarrawaati kono. An be aw ladenniya ko peresidan Amadu Tumani Ture ka fanga folo tali san 2002 ni san 2007 ce, minisiri nemaa fila de fora ngegen k, minnu ye Mohamedi Agi Hamani ye, ka ta san 2002 la ka se san 2004 ma, ani Usumani Isufu Mayiga, ka ta san 2004 la, ka na kunce san 2007.

Peresidan Amadu Tumani Ture fana ma waati bere ta minisiri nemaa kura sugandili kanma, barissa san 2007 setanburukalo tile 28 i koro, jumadon, a ye a ka danaya da Modibo Sidibe kan, no ye polisikaw ka mogow faamuyalenba ye, o ka Mali minisiri nemaya jeyoreta, ka goferenama kura sigi sen kan. Modibo Sidibe fana konna o de la ka wulikaj damine ni pariti politikiw kuma ngegenya ye, minnu ka despite be depitebulon kono ; a ka kumanegonya juru sera hali fasoden gansanw ma minnu te politikiton na, nka ni fasoko y'u haminanko ye, n'an k'olu ma ko «Sosiyete siwili». Modibo Sidibe y'o kumanegonyaw ke de walasa ka mogow suganditaw don minnu be ke a ka goferenama kono minisiriw ye.

O ko fana ma ke bilakameenfen ye min be fasodenw to kunpan na. San 2007 okutoburukalo tile 3 don, Modibo Sidibe ka goferenama mi-

Modibo Sidibe, Mali minisiri nemaa kura.

nisiri mog 26 nu jeyore dara Malidenw tulo kan faso ka kunnafonisraw fe.. O kera waati 21 nan tigitigila. Modibo Sidibe ka goferenama minisiriw hake jiginna ni hake kelen ye ka sanga minisiri nemaa koro Usumani Isufu Mayiga ta ma, o min tun ye minisiri mog 27 ye. Fen ye musow jeyore ye, o fana sabatira goferenama kura in kono haali, barisa ale yelenna koren kan ni hake fila ye. Ni Usumani Isufi Mayiga ka goferenama kono, muso hake tun ye 5 ye, Modibo Sidibe y'o hake lase 7 ma.

Modibo Sidibe ka goferenama kura kono, jeyore si ma di fanga sinamatonw ma, ani politikiton minnu ni peresidan Amadu Tumani Ture tun te kuntilemma kelen na jamana-kuntigi-sugandi kalafili kada kono : RPM ; Sadi ; Paren. O dun de yere ye kow taabolo lakika ye jemufanga jamana bee kono goferenama jama sugandicogo la. «*Fanga na nufe tonw be goferenama lanenamaya, ka sero fanga sinamatonw be to fanga ka baara waleyacogo lakolosi lahala kono*». Nka, na fora ko bee bolo be goferenama baaraw la lawasaba-

gaw ni jalakibagaw tena sero kelenw lakalidon dere !

Kolosili : ka ben peresidan Amadu Tumani Ture ka fanga kuntaala yere ma, goferenama in fana sigira san duuru de kanma. Nka, peresidan de sako be goferenama sihake kuntaala la, barisa, ale de be se ka yelema don a jeyoreko la ka ben goferenama ka baara taabolo ma, ka ben a ka baara keta bolodaw lahala ma. Peresidan kofe fana, depitebulon be se ka dan sigi minisiri nemaa na ka minisiriw ka baara la, na ya sero olu ka baara te kela a nemaa faso ka netaa dakun na.

Minisiriw nu jeyore

1-Baarako ni baarakalanko minisiri : **Iba Njayi**

2-Keneyako minisiri : **Umaru Ibrahim Ture**

3-Bolobaarako ni jamana dakabanayorow lakodanni : **Njayi Ba**

4-Jamana marakow ni kominiw kunkanko : **Zenerali Kafuguna Kone**

5-Baganmarako ni menniko minisiri : **Jalola Madeleni Ba**

6-Jamanakankow ni dije fe

A to be ne 12 nan kan

Mali be bololantolatan nana wolo kan Afriki kono

San 2005, Luwanda, Angola jamanan fagaba ; san 2007 setanburukalo tile 29, Dakaro, Senegali jamana kono, Mali bololantolatan tigilamago musomaw ye njanaya ta u bengenkow nekero siye fila. Siye fole ta, o kera Nizeriya musolakaw dasili ye Joliba bololantolatan musolakaw fe, ka don no kupuba ye Mali kono, k'a don jamanakuntigi Amadu Tumani Ture bolo. Siye filanan, o kera Senegali musolakaw dasili ye Mali musolakaw fe, Afriki bololantolatan kupuba kadara kono. Olu fana nana o kupuba don jamanakuntigi Amadu Tumani Ture bolo, ka Malidenw lajagali sabati ! Oye ko ye min ban hakili sigi farikojenaje sabatiliko la don de. Tiye don, kabi an ka jamana ya ka yeremaheranya ta san 1960 setanburukalo la, an ka ntolatan cedenw be jenini suguya bee la walasa ka Afrirki kadara sennantolatan kupu de ladon an ka jamana kono. Na

bora « kupu kabarali » la san 1999, o min ntolatanw kera an yere barayan, an y'o min yalon Lagine ntolatan cedenw ne kan, kofe sennantolatan kupu were si ma bisimila Mali kono yan. San 1972 kupudafriki kene kan Yahunde, Karemuni jamana kono, an ka sennantolatan cedenw tun surunyara haali kupu o lasoreli seleke la, nka, ko tumasebali te karaba, awa, cebenkene bee janjon yalonbaga don. An ka sennantolatan cedenwi na fo Salifu Keyita, ko « Domengo » ; Sekina Trawele ko, « Kolo nasional », nu nognna tew, y'u kodon o san kupudafriki la « ka ntolatan finiw neginnen to kosebe ! ». Nin folenw ba jira ko kofe kupuba de tun nege be Malidenw la sa de farikojenaje kadara kono. An ka don ko farikojenajew la, ka bo sennantolatan na, Mali ye niemaaya soro haali : bolokurujenaje (Sungalo Bagayoko 1972 fo 1978) ; disiki kerun (Ja-

nankoro Fomba 1969 fo 1976) ; furancejan-sennaboli (Moriba Kulibali ko « anbiyansi » 1966)... Awa, ka da bololantolatan musolakaw ka cesiri kan, Afriki kadara kupuba fila fana donna an bara yan sa de ! Awa, Mali jamana ya lakodon u ye fana dere barisa, ka fara sefawari miliyon 30 kan, o min dira k'tila u mego 15 ce, du jolen lakika kelen fana dira u kelen kelen bee ma. Mali sennantolatannaw ka misali ta musolakaw kan !

Denkilidala Umu Sangare ka denkili te wa : « farikolojenaje kono, an ban diya nogn fe de ! ». Nka, o k'a soro maa were ka diya soroli dusu be an na dere.

Nonte, an ban yere goya, ka jamana kono jama bee fana dusu goya an fe. N hakili la, bonkamalenw tenu san 2007 okutoburukalo tile 12 kene ke Malidenw dusu lagoyako ye.

Tumani Yalam Sidibe

Mali bonkamalenw ye Mali lawasa dere !

Jumadon, san 2007 okutoburukalo tile 12, i ko a bolodalen tun be cogo min, Mali bonkamalenw ni Lome ntolatantona ye nogn soro Lome ntolatankene kan. O nognkunben tun be don san 2008 kupudafriki kene lasoreli de kadara kono, min be ke Gana jamana kono.

Aa ! Mali ntolatannaw ma ko bila daga girin da la dere, barisa Malidenw jigi dalen be u kan. Ntolatan sanga 37 nan i koro, Mali ceden Frederiki Kanute taara kuru dasi Togokaw ka jo la : Mali kuru kelen, Togo ka kuru fu. Ko ma dan o ma dere, barisa, sanga 95 nan yere, Mali ceden were, Mamadi Sidibe, fana taara kuru dasi Togokaw ka jo la. Togo kuru fu, Mali kuru fila (2). Ntolatan kunceera o kan ni Maliden ce ni muso bee ka wasa ye, barisa a yan bila san 2008 Gana kupudafriki kene kan

San 2008 kupudafriki ntolatanw bolodalen don san 2008 zanwiye-

kalo tile 20 fo feburuyekalo tile 10. A ntolatan fole be Gana cedenw ni Lagine cedenw de kogo da nogn na san 2008 zanwuyekalo tile 20.

Mali be kulu B kono, ani Nizeriya ; Benen ni Kedewari.

Tile 30 walasa Afriki ntolatantona nana 16 ka kupuko tali ne jini nogn ne kan. Ala ka dusu don an ka

bonkamalenw kono dere !

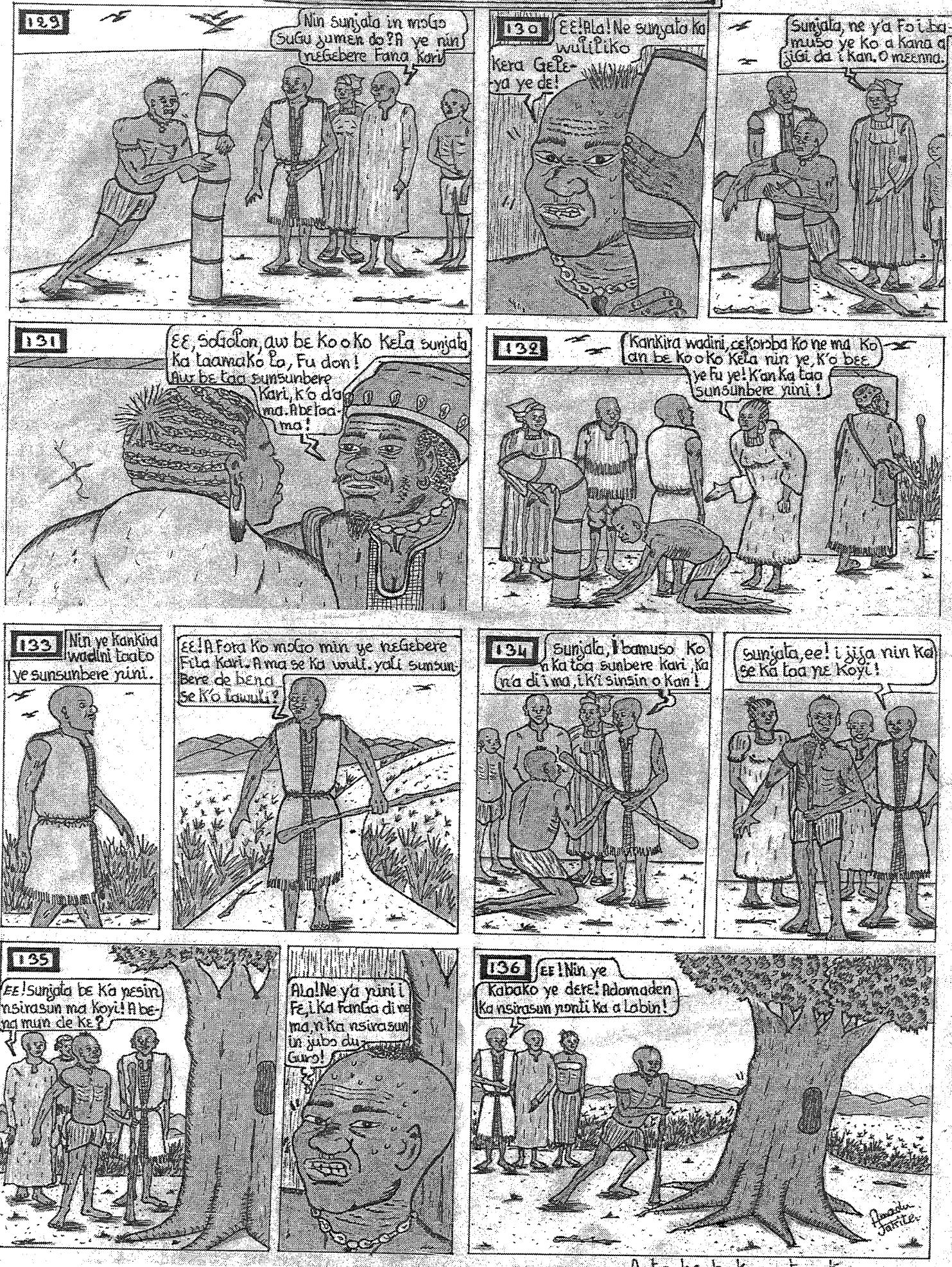
An ka to an hakili la fana ko san 2008 kupudafriki de bena ke Afriki ntolatan kupuba in njanini cejognognna 27 nan ye. Kabi a kupuko be senna

Tumani Yalam Sidibe

Kupudafriki tabagatonw kabi san 1957

1957 : Ezipti (Misira jamana)	1986 : Ezipiti (Misira jamana)
1959 : Ezipti (Misira jamana)	1988 : Kameruni
1962 : Ecopi	1990 : Alizeri
1963 : Ganan	1992 : Kedewari
1965 : Ganan	1994 : Nizeriya
1968 : Kongo (Kinsasa)	1998 : Afriki di Sidi
1970 : Sudan	1998 : Ezipiti (Misira jamana)
1972 : Kongo (Barazawili)	2000 : Kameruni
1974 : Zayiri (RDC)	2002 : Kameruni
1976 : Maroku	2004 : Tinizi
1978 : Ganan	2006 : Ezipiti (Misira jamana)
1980 : Nizeriya	Yali kupudafriki tabaga bena ke Mali ye sa wa ? Jininkali gelen.
1982 : Ganan	
1984 : Kameruni	

Manden tariku (boko temenen to)

Jé 9nan tɔ

jeñegonya : **Mékutari Wani**
 7-Senéko minisiri : **Cémogé Sangare**
 8-Soroko ni iziniko ani jagoko minisiri : **Ba Kunda Fatumata Néné Si**
 9-Dugujuukoro nafafenw ; kuranko ani jiko : **Amedi Sɔ**
 10-Baaraminenko ni taamako minisiri : **Amedi Jane Semega**
 11-Nafoloko minisiri : **Abu-Bakar Trawele**
 12-Jamana kóna hakilisigi ni fasodenw lakanani minisiri : **Zenerali Sajo Gasama**
 13- Sanfekalan ni koñejinikalan minisiri : **Amadu Ture**
 14 - Cemasiri tabagaw ni soréda-sikoréw minisiri : **Nace Pleya**
 15 - Dugumakalanko ni balikukanlani fasokanw minisiri : **Sidibela Aminata Jalo**
 16-Kofé Malidenw ni ka donjögömna minisiri : **Dégötörö Badra Alu Makalu**
 17-Muso ni den ani denbaya taañeko minisiri : **Mayiga Sina Danba**
 18-Kunnafoniko ani kunnafonisira kuřaw minisiri : **Jarala Mariyamu Filance Jalo**
 19-Laminji ni sanuyako minisiri : **Agatam Agi AL-hasan**
 20-Baarako, forobabaarako ani jamana kóna baarasiraw yelemaniko minisiri : **Abuduli Wahabu Berete**
 21-Adamadenya jetaakow, jögöndème ani maakorébow ladonko minisiri : **Seku Jakite**
 22-Sariya baaradaw ni jalaw lama-

rako minisiri : **Maharafa Trawele**
 23-Sibonko ni dugukoloko ani jamana joko minisiri : **Gakula Salimata Fofana**

24-Seko ni dønko minisiri : **Mohamed El Mékutari**

25-Denmisénw ka jetaa ni fari-kolojenajew minisiri : **Hamani Nangi**

26-Goferenama ni jetaonw cesiri taamako minisiri, ni goferenamaa ka kumalasela :

Jabatela

Fatumata Gindo

Nin cew nin musow, mèg 26 de bëna fara minisiri jemaa Modibo Sidibe kan, ka peresidan Amadu Tumani Ture ka fasojo baara politiki taabolo waleya Malidenw ka yiriwa la jini kadara kóna. Yali u bëna se o la wa ? Yali u tén se o la wa ?

O ye nininkaliw ye minnu jaabi fôlôw bë se ka ye kene kan u ka baa-ra kuntaala kalo fôlôw yere kóna.

Tumani Yalam Sidibe

Welekan ka jésin balikukanlani minisiri ma

Ne ye balikukanluntigi koro ye (chef de Zaf), min ye balikukanlana nafa lasetaw bëe lakodòn ka ben ciklaw ka adamadenya taabolo bëe ma. O de koson, ka bi n'y'a men dörön ko minisiri kakika sigira o ko kunna, nò ye Sidibela Aminata Jalo ye, n'nisondiyara, kà fò n yere kóna ko : « sisan sa, ni jemaa y'a kecogo dòn, nin ye Maliden fanba ka jamana kónesigi hakilisigi sira bòtô ye. U kana dòwére ke dere. U kà ko tadbole misali bëe ta ten balikukanlana lahalan kan an ka sigidaw kóna, kabi san 1972, fo ka se san 1984 ma. Aa ! ni peresidan Amadu Tumani Ture y'a ke cogo dòn, nin y'a ka lajini bëe waleyasira jenjén bòtô ye ka jésin Maliden fanba ma dere, n'o y'an ka jamana togodalamögow ye.

Cikedaw ni kominiw ka jetaa walew bërebëre bë balikukanlana n'ñefbaaraw kecogo juman de kaman koro dere : sannifeere ; bagandogötérö ; mögödögötérö ; sene kecogo juman ; mögö nafafenw ladonko juman ; sigida ni a laminji lakanabaaraw...

Balikukanlana de bë hali sigidaw kónomögow tin don jögën na n'u ka baarañegonya sabatili ye, o min jësen fôlô ye balikukanlano kónesigi ye jögën fe waati kelen kóna.

Ka da « Unesco » ka jeñegonya wale kan a ye min tiimeni hakililatige di Bamako lajeba tile 3 kóna, balikukanluna kan, an bë se k'a fô ko a dan ye Mali jemögow ka balikukanlana labanbanseben da « Unesco » jekérö ni walew nafa seereyafenw ye, walasa « Unesco » kan deme musakako la, i n'a fô a tun bân kékora cogo min na balikukanlano ni « Kibaruko » ani Jekabaara la.

Ka bë Jekabaara kalanbagà dë yëro

**Walasa k'aw ka dönniya labarika an baarakanw la, a ye aw wasa
don jamana gafew la an ka fasokanw la**